

Mythologia, Francfort, 1581 - VII, 07 : De Hesperidibus

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Francfort, 1581 - X \[88\] : De Hesperidibus](#)

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VII

Ce document est une version augmentée de :

[Mythologia, Venise, 1567 - VII, 07 : De Hesperidibus](#)

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VII

[Mythologie, Paris, 1627 - VII, 08 : Des Hesperides](#) est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VII, 07 : Des Hesperides](#) est une traduction de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice Équipe Mythologia

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener DigitalisierungsZentrum (MDZ).

Citer cette page

Conti, Natale, *Mythologia* Francfort, 1581 - VII, 07 : De Hesperidibus, 1581

Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle)

Consulté le 03/02/2026 sur la plate-forme EMAN :

<https://eman-archives.org/Mythologia/items/show/6007>

Copier

Présentation du document

Publication Francfort, André Wechel, 1581

Exemplaire Regensburg (Allemagne), Staatliche Bibliothek, 999/Hist.pol.1307

Format in-8

Langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination pp. 733-736

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques, historiques et religieuses [Hespérides](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 28/12/2018 Dernière modification le 25/11/2024

Harpyiarum, quæ fingebantur alatae & feminæ ob leuitatem duplicem ac celeritatem, cum neque Boreadæ quidē illas comprehendere potuerint, ut iure de illis dici queat:

Quid lentus fumo? flamen. quid flamine? Ventus.

Quid Vento? mulier. quid muliere? nihil.

Qui Idem vocarunt tertiam Harpyiam, in idem reciderunt: nihil est enim horum à vi ventorum semotum. Quid ergo? significare voluerunt per hæc ventos è superna vi aquarum è putiore parte scilicet gigni: aut ex ea aqua quæ est cum terra commista superius, quæ in vapores extenuata in sublimē tollitur: qui vapores postea modò in pluuias condensantur, modò in vētos extenuantur. Neque abhorret præterea à ciuili institutione hæc fabula, quippe cum declararet rapacitatem & auaritiam hominum tanquam grauissimum supplicium Deorum consilio mortalibus immisam fuisse. Nam cur oculis captus est Phineus: quia non videbat humanam conditionem vitæ intra angustissimos terminos includi, paucisque esse contentam, atque ob eam rem perpetua fame discruciabatur: neque poterat præsentibus epulis vesci, cum non pateretur illud habendi desiderium, ut præsentibus bonis perfrueretur, sed ut fieret tantum locupletior. Id vulturū corpus, id vnica manus, id ora semper fame pallentia significabāt, id reliqua corporis forma, quæ ex animo auari hominis ad vnguem expressa est. Quidam per Harpyias furtorum naturam significare voluerunt, quæ virgines ideo putatæ sunt, quia sterilia sunt. Dijs ita volentibus, & breui dilabuntur bona per rapinam furtumque parta: quare & famelicæ, & alatae, & immundæ dictæ sunt. At nunc de Hesperidibus.

De Hesperidibus.

CAP. VII.

HESPERIDES autem Hesperii Atlantis fratris filia: fuerunt, quas tamen Eubulus Atlantis, non Hesperii fuisse credidit: Chæreates Phorci & Cetus. Nomina fuerunt illarum *Ægle*, *Arethusa*, *Hesperusa*, ut diximus in *Hercule*. Hæ hortos habuerunt non procul à *Lix* oppido Mauritanie, extrema parte *Æthiopie*, ad occidentem, vbi loca fuerunt à Sole exusta, arenisque obducta, & ob serpentum frequentiam infesta; neque multum à *Meroe*, & à mari rubro distantia. ibi anguis esse dicebatur, qui aurea mala custodiret ne ab ullo ca-

perentur: quem serpentem curabat Hesperidum sacerdos, ut
apparet ex his carminibus Virg. lib. 4.

*Oceani finem iuxta solemq; cadentem,
Ultimus Aethiopum locus est: ubi maximus Atlas
Axem humero torquet stellis ardentibus aptum.
Hinc mihis Massyla gentis monstrata sacerdos
Hesperidum templi custos, epulasq; draconi
Qua dabat, & sacros servabat in arbore fructus.*

Nam ubi Atlas coelum sustinere dicebatur, ibi in extrema ora
terrae habitabant Hesperides, ut significavit Dionysius in libro
de situ orbis in his:

*Ἀτλας δ' ὑρανὸν ὑρῶν ἔχει κρατερῆς ὑπ' ἀνέγκῃ,
πείρασιν ἐν γαίῃ, πρὸ περ εἰς ἀπείρων λευκῶνων
ἰσῆος, κεφαλῇ τε καὶ ἀκμαίοισι χερσίν.
Sustinet hic Atlas caelum, sic fata iubebant:
Ultimus Hesperidum locus est in margine terra,
Hic capite & manibus fert vasti pondera mundi.*

Hunc hortum fama est Atlantē mōribus vndiq; cinxisse, quia
Themis illi responderat futurū esse ut Iouis filius eō aliquando
accederet, & aurea mala caperet. Hæc mala Agrætas in rebus
Libycis oues fuisse sensit, quæ aureæ nominarentur, quæ cum
inhumanū & agrestem pastorem haberent, dictæ sunt à dra-
cone custodiri. at Pherecydes lib. 10. ubi nuptias Iunonis com-
memoravit, terram Oceano proximam in occidente aurei co-
loris poma tulisse inquit, pomosq; aurei coloris fructus feren-
tes. quam sententiam ita secutus est Lucanus:

*Abstulit arboribus precium, nemoriq; laborem
Alcides: passusq; inopes sine pondere ramos,
Rettulit Argolico fulgentia poma tyranno.*

Draco, qui poma ipsa servabat, Typhonis & Echidnæ filius,
Ladon vocabatur, ut testatur Apollonius lib. 4.

*ἔξεν δ' ἱερὸν πίδακον, ὧν ἱεράδων
οἷόν τι πονυχίδον παγχεύσειαρύτο μῆλα,
χώρῳ ἐν Ἀτλαντῆς, χθόνιος ὄφις· ἀμφὶ δ' ἐνύμφαι
εἰς ἀπείρας ποίπνυν ἐφ' ἡμικρον αἰδούσαι.
δὴ τότε γ' ἦδ' ἡ καὶ τοῦ ὑπ' Ἡρακλεῖ δαίχθης
μῆλιν ῥίβλητον ποτὶ σῦπον.*

*Errantesq; locum sacrum Genere, ubi Ladon
Aurea servabat flauentia mala decoras,*

Ἀπὸ τοῦ

*Anguis terrigena, hic ubi caelo attollitur Atlas,
illum curabant nymphe praeulce cunentes
Hesperides, truncum amplexus sed ab Hercule casus
Is fuit.*

Cum esset etiam Ladon fluvius Arcadiae, cuius filia fuit Metope vxor Asopi Thebani fluminis, è qua Thebe nymphe urbi nomen dedit. Hic serpentem è terra natum fuisse testatur Paus. at non è Typhone & Echidna, vt ait Apol. enarrator, quem capita centum habere putarunt. Fama est Herculem cum ad haec aurea mala mitteretur ab Eurystheo, diu ambiguum constitisse, quia ubi essent, nesciret: atq. ad nymphas Iouis & Themidis in spelunca apud Eridanum fluvium habitantes contendisse, vt ab ijs sciscitaretur ubi posset mala aurea Hesperidum reperire: quae ad Nereum illum miserunt, vt dictum fuit superius. Fabulantur etiam Atalantam Schoenei filiam tribus malis Hesperidum captam fuisse, quae Venus dederat Hippomeni: cum nuptiae eius victori, at mors victis proponeretur: quare non solum Hercules malis Hesperidum potitus fuit. nam quod Atalanta pomis capta fuerit, ita Theocritus ait in Amaryllide:

*Ἰ' προμήνεις ὄψε δὴ τὰν παρθένον ἦδ' ἄλλ' ἄγ' αἶμα,
μὲν' ἵν' ἔχουσιν ἰλόν, δρόμον αἶναι' ἃ δ' ἄ' ταλάντ' αἶμα
ὡς ἰδὲν, ὡς ἰμάσθ' ὡς ἰς βαθυὸν ἄμαρ' ἴρωτα.
Virginis Hippomenes thalamo: ubi forte petiuit,
Mala tenens manibus currebat: Et hac Atalanta
Vidit, etsi perijt, magno correpta et amore est.*

¶ Hæc ea sunt quæ de Hesperidibus fabulosè memorata sunt ab antiquis: nunc quid significant, perquiramus. Vnum res vt ad historiam referatur, ita se breuiter habuisse dicitur: Fuerunt duo fratres gloria celebres Hesperus & Atlas, qui habebant oues pulchritudine egregias & flauas & colore aureo. Hesperus cum filiam suscepisset Hesperidam nomine, illam fratri in matrimonium coniunxit, à qua regio vocata est Hesperitis. ex hac Atlas suscepit sex filias, quæ vocatæ sunt Atlantides, & à matre Hesperides. Harum formæ desiderio ob celebritatem captus Bulitis latrones & piratas misit qui eas raperent, & ad se asportarent, quo tempore Hercules aduersus Antæum pugnavit. Prædones in quodam horto ludentes puellas rapuerunt, nauique impositas auexerunt. Hercules ubi fortè pranderet prædones in litore, percepta re de virginibus,

latrones ad vnum interemit, ac filias patri reddidit: pro quo beneficio & oues pulcherrimas dono accepit & alia multa ab Atlante, & astronomiæ cognitionem: quam vbi ad Græcos transtulisset, spheræ cognitionem nimirum, dictus est cœlum pro Atlante humero sustinuisse. Hesperides igitur (vt alij volunt) Hesperii filie fuerunt, vt alij, Atlantis: quæ sidera sunt. earum pater cœlum, aut vespertinū tempus fuit, quod quasi frater est cœli. Dictæ sunt habere hortos in occidente, in quibus essent mala aurea, quoniam stellarum natura est vt tanquam aurum splendeant, & rotunda appareant: atque ea non nisi in occidente nasci solita sunt, quia Sole occidente stellæ apparēt, cum lumine Solis per diem occultentur. At quis est draco qui hæc mala seruabat, atque hortum ambibat? signiferum circulum nonnulli sunt arbitrati. Fuerunt tamē qui mala Hesperidum oues esse in occidente dixerint, in insula, quæ perpetuo flumine circundabatur in serpētis modum sinuoso & reflexo.

Alij cum mala Hesperidum putarint fuisse stellas, serpentem illum esse crediderunt lineam obliquam, quæ nos & astra ipsa intra se continet, quæque horizon siue determinans linea appellatur, ea cum obliqua sit omnibus hominibus, præterquam habitantibus sub ea linea, in qua dies noctibus pares efficiuntur, meritò serpens ac draco ab artificibus fabulatum atque historianum fuit appellata. Qui fluvium insulam ambientem anguem esse dixerunt, ij Herculem inquit ad insulam obseruatis opportunitatib. traiecisse ac remeasse, cum fluvius is factus fuisset peruius ob siccitatem, atque inde captas oues in Græciam duxisse. qui verò stellas fuisse mala illa dixerunt, rerū astronomicarum peritiam ab Hercule in Græciam latam putarunt. Atq. vt summatim colligam sententiam huiusce figmenti, tanquam serpentes illi seruant aurea poma, qui ob auaritiā neque dormire quidem tutò possunt. quare præclare dictum est a sapientibus, diuitias tanquā lapidē indicem animi cuiusquā esse datas hominibus, quæ viris bonis & prudentibus facultates essent, & quasi opportunitates ad res præclare gerēdas, ad patriæ, ad sui ipsorū, ad amicorū, ad bonorum cōmoda concessæ: at imprudentib. & malis quasi supplicium, cum augeant desiderii ipsū etiam accumulandi: quare vel ex ipsarum diuitiarum vsu quantopere quisq. sit vir bonus & Dei amicus, posset dignoscere. at nunc de Atalanta dicamus.

De